

Et holistisk faglighedsbegreb

Jeppes Bundsgaard
Simon Skov Fougts

Hvad er faglighed?

- Viden & færdigheder?
  - At kunne fagets begreber og kunne udføre fagets procedurer?
  - At kende til fakta fra fagfeltet?

Hvad er faglighed?

- Hvad er fag?
  - akademiske fag (discipline)
  - skolefag (subject)
  - funktionærers fag (occupation)
  - håndværksmæssige fag (trade)
- På dansk og tysk ser vi ligheder mellem subject, discipline, occupation og trade
  - En måde at opdele verden på (etymologi: fuge/føje)
  - Et fokus på et specifikt vidensområde
  - En række opgaver der skal løses
  - Måder at gøre noget på

Et perspektiv

- En måde at opfatte, hvad verden er
  - **Ontologi**
- og hvordan den kan forstås, tales om og tilgås
  - **Epistemologi**
- **Eksempler**
  - **Ingeniøren**
    - Verden følger naturlovene. Der kan skabes ting i verden ved at manipulere fænomener.
  - **Journalisten**
    - Verden består af mennesker der har magt, interesser og konflikter. Disse konflikter kan undersøges/afdækkes og beskrives.

En interesse

- En måde at opfatte noget som vigtigt, godt, rigtigt og forkert
  - Værdier
- et fokus på løsning af særlige typer af opgaver
  - Interesse
- og en måde at begrunde sine handlinger på
  - Motiver
- Eksempler
  - Ingeniøren
    - Værdi: At skabe bygningsværker. Interesse: Holdbart, funktionelt, realistisk
  - Journalisten
    - Værdi: Hvad er sandt? Hvem forsøger at tilrane sig mere magt end legitimt? Interesse: Aktualitet, Væsentlighed, Sensation, Identifikation, Konflikt

En social konstellation

- En selvforståelse (rolle) og en plads i et system af relationer
  - position
- samt en måde at kommunikere på
  - kommunikationsformer
- og indgå i sammenhængende forløb på
  - Storylines
- Eksempler
  - Ingeniøren
    - Position: Relateret til arkitekt, bygherre, entreprenør. Kommunikation: Beregninger, konstruktionstegninger, rapporter. Storylines: Arkitekt skaber, ingeniør realiserer, entreprenør planlægger, håndværkere udfører.
  - Journalisten
    - Position: Relateret til redaktør, fotograf, kilder, læsere. Kommunikation: Interview, artikler. Storylines: Får/finder opgave, researcher, interviewer, finder vinkel, skriver, får respons og redigerer.

En systematisk tilgang til verden

- En måde at stille spørgsmål, tilgå og løse opgaver på
  - Metode
- Eksempler
  - Ingeniøren
    - Metode: Teknisk-teoretisk problemløsning
  - Journalisten
    - Metode: Undersøgende, efter kernen og konflikterne

Et fagsprog samt viden, procedurer, opgaver og artefakter

- Et sprog til at tale om verden og opgaverne i den
  - begreber, diskurs
- en viden om, hvad der er og var i verden
  - fakta
- opgaver, der skal løses
- handlemønstre til at løse opgaver i verden
  - procedurer
- samt ting, redskaber og teknologier, som anvendes i løsningen af opgaver
  - Artefakter
- Eksempler
  - Ingeniøren
  - Journalisten

FAGLIGHED ER

Et perspektiv

En måde at opfatte, hvad verden er (ontologi),
og hvordan den kan forstås, tales om og tilgås (epistemologi).

En interesse

En måde at opfatte noget som vigtigt, godt, rigtigt og forkert (værdier),
et fokus på løsning af særlige typer af opgaver (interesse)
og en måde at begrunde sine handlinger på (motiver).

En social konstellation

En selvforståelse (rolle) og en plads i et system af relationer (position)
samt en måde at kommunikere på (kommunikationsformer)
og indgå i sammenhængende forløb på (storylines).

En systematisk tilgang til verden

En måde at stille spørgsmål, tilgå og løse opgaver på (metode).

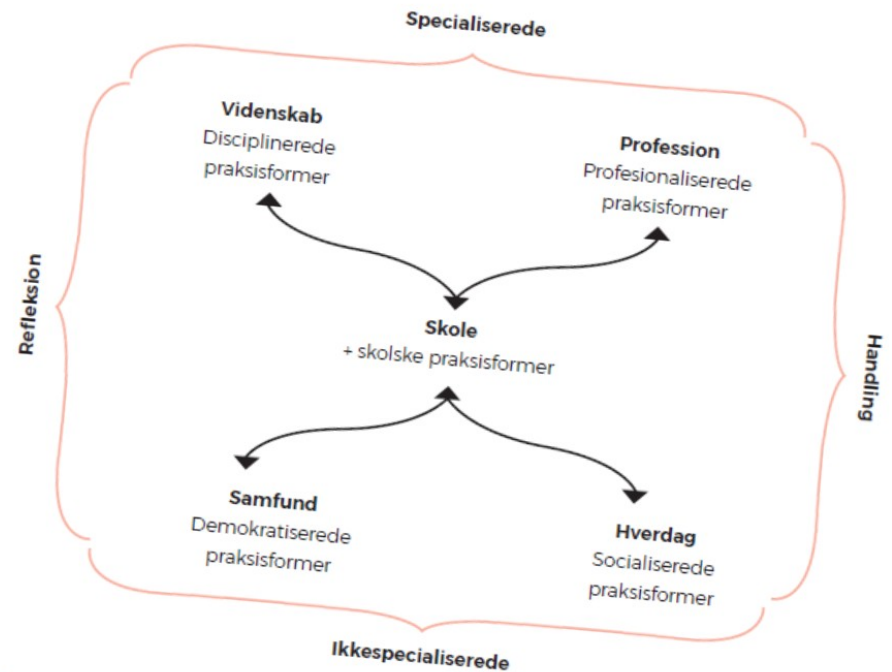
Et fagsprog samt viden, procedurer, opgaver og artefakter

Et sprog til at tale om verden og opgaverne i den (begreber, diskurs),
en viden om, hvad der er og var i verden (fakta), opgaver, der skal løses,
handlemønstre til at løse opgaver i verden (procedurer) samt ting,
redskaber og teknologier, som anvendes i løsningen af opgaver (artefakter).

Skolefaglighed kigger ud i verden

- Madkundskab
- Samfundsfag
- Biologi
- Dansk

Figur 2. Scenariedidaktisk domænemodel 2: Kommunikations- og praksisformer fra skolens omverden trækkes ind i undervisningen og bringes i spil med den skolespecifikke kulturform.

- Skolefagene er en palet af fagligheder

Scenariedidaktik

Undervisningssituation: **Læring:** *Skrive for at lære*

Scenariosituation: **Produktion:** *Skrive for at afdække sandhed*

BALANCERING

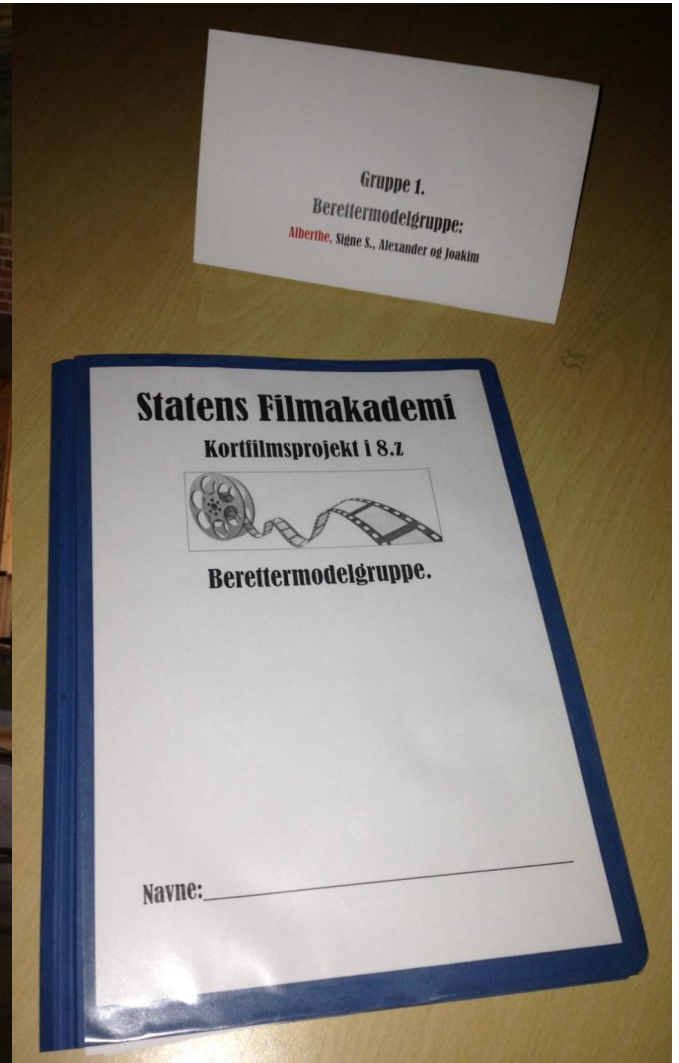
Empiriske nedslag

- To cases fra et interventionsstudie om dansklæreres brug af it til scenariedidaktisk undervisning (Fougt, 2015).
- Søren: Kortfilm, Statens Filmakademi
- Maria: Blogs, meddigtning på litteratur

Søren

- Bestillingsopgave fra "Statens Filmakademi"
- 8.kl. skal producere kortfilm ud fra arketyperiske konflikter (ny elev i klasse, forelskelse, mobning)
- Berettermodellen
- Aktantmodellen
- Undervise 6.kl. i de to modeller
- Læreren er konsulent for Filmakademiet
- Forskeren er observatør for Filmakademiet

Rammesætning

Faglighed: Statens Filmakademi

- Perspektiv: Manuskripter afvises

- Interesse: Delprodukter

- Social konst

-

OMFATTENDE INTEGRATION AF SCENARIETS FAGLIGHED

OMFATTENDE INTEGRATION AF SKOLEFAGLIGHED

- Manuskript, storyboard,
- Aktantmodel, filmfagsprog

**”Som konsulent har jeg vetoret,
for det handler jo om penge”**

Maria

- Jesper Wung-Sung: *En-to-tre nu*
- Romanlæsning og personkarakteristik
- Blogskrivning fra hovedpersonens perspektiv:
Personlig blog
- Ikke-specialiseret hverdagsfaglighed
- Det personlige, det intime

Fuld af kræft

 Jeppe Jessen

Svendborg, Fyn, Denmark

Hej:) Jeg hedder Jeppe og jeg er 17 år og går i 1.U på Svendborg Gymnasium. Jeg er 1,95 høj, så det er nok oplagt at jeg spiller Basketball og har gjort det i mange år. Min drøm er at komme til at spille i min yndlingsklub LA Lakers!!

[Vis hele min profil](#)

Jeg gider ikke mere. Jeg har bare lyst til at lægge mig i fosterstilling forevigt eller løbe skrigende rundt i al evighed. Jeg vil flygte – bare væk.

Cecilie har det på samme måde. Alle hospital besøgene har været for meget. For meget opmærksomhed og påmindelse på det onde.

Vi besluttede os derfor at rejse væk i weekenden. Det tog lidt tid at få forældrene overtalt, men vi klarede den. To Copenhagen we go!

Vi skal prøve alt, gøre alt, sige alt og være alt det vi har lyst til. Cecilie skal være glad, selvom at det måske ikke er det bedste tidspunkt at tage af sted på.

Hun har fået en tatovering. En smuk sol. Den minder mig om hende. Så lysende og stærk. Fuld af kræft.

-Jeppe

Ps. Her er et billede af solen

Maria

- *Jeg aner ikke, hvor lang tid de skal bruge på at skrive deres blogs, så de bliver gode, så de får arbejdet med sproget, og så identiteten bliver troværdig. De skal både lære at bruge blogs som et redskab, der kan bruges til at udtrykke meninger, holdninger og synspunkter, og samtidig er der også analysen og tolkningen af romanen – vi skal stadig arbejde med de danskfaglige sider*

Maria

- *Jeg aner ikke, hvor lang tid de skal bruge på at skrive deres blogs, så de bliver gode, så de får arbejdet med sproget, og så identiteten bliver troværdig. De skal både lære at bruge blogs som et redskab, der kan bruges til at udtrykke meninger, holdninger og synspunkter, og samtidig er der også analysen og tolkningen af romanen – **vi skal stadig arbejde med de danskfaglige sider***

Maria

- *Ah, men så start da med stort*
- *Det var en stor fejl, at jeg ikke fik kommenteret ordentligt på elevernes blogs, og vi fik overhovedet ikke arbejdet med grammatikken.*

Faglighed: Meddigtning i blogs

- Perspektiv: Det sociale liv, selvfremsstilling
- Interesse: Hvad er vigtigt og rigtigt
- Social konstellation
- System

INGEN INTEGRATION AF SCENARIETS FAGLIGHED
LAV INTEGRATION AF SKOLEFAGLIGHED

... karakteristik
... korrekthed, stavning

Tak for ordet!

Jeppe Bundsgaard jebu@edu.au.dk

Simon Skov Fougts sifo@phmetropol.dk